Dosarul: nr.2r-2934/24 (2-24067062-02-2r-15112024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - T. Balan

D E C I Z I E

03 aprilie 2025 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marina Anton
Judecătorii: Constantin Roșca și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de Natalia Raețchi împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Raețchi împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată,-

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 18.06.2024, Natalia Raețchi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr.1-400 din 20 iunie 2021, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. La data de 25 septembrie 2024, reprezentantul pârâtului Gheorghe Curca, avocatul Anatolii Toia a depus o cerere, prin care a solicitat scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol în temeiul art.267 lit.m) CPC.
3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Raețchi

împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr.1-400 din 20 iunie 2021, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.267 lit.m) CPC.

4. La data de 06.11.2024, Natalia Raețchi a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, solicitând admiterea recursului, cu casarea încheierii recurate și soluționarea prin decizie a problemei respective.

Argumentele părților:

5. În motivarea cererii de recurs, a invocat că, nu este de acord cu încheierea contestată, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

6. Indică că, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Toia Anatolii, acționând în interesele pârâtului Curcă Gheorghe, a înaintat cererea privind scoaterea de pe rol a cauzei, invocând că aplicarea semnăturii facsimil este o modalitate indirectă și mecanică de a semna, care, în concepția sa eronată, nu permite de a considera că cererea de chemare în judecată a fost semnată și că aceasta reprezintă voința persoanei. În acest sens, avocatul Toia Anatolii, a înaintat cererea în temeiul prevederilor art.art.170 alin.(1) lit.e), 267 lit.m) și 166 alin.(5) din Codul de procedură civilă.

7. Notează că, articolul 166 alin.(5) din CPC, prevede doar faptul că cererea să fie semnată și nu stabilește expres și exhaustiv modalitatea sau tipul semnăturii aplicate, fie olograf, fie facsimil, fie electronic ș.a. Norma citată stabilește doar condiția prezenței semnăturii pe cerere. La caz, cererea de chemare în judecată este semnată de reclamant, astfel fiind respectată norma art.166 alin. (5) CPC.

8. În susținerea poziției sale, indică că, judecătorul, nu a identificat temeiuri de restituire a cererii, inclusiv cele prevăzute de art.166 alin.(5) CPC și art.170 alin.(1) lit. e) CPC, și a primit în procedură contencioasă și a dispus prin încheiere punerea pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de reclamantul Raețchi Natalia.

9. Cu referire la norma stabilită în art.267 lit.m) CPC, menționează că aceasta este aplicabilă doar în situația când există alte cazuri prevăzute de lege, care prevăd expres condiția de a scoate cererea de pe rol ca consecință a nerespectării cazului prevăzut de lege. Or, avocatul pârâtului, precum și instanța în încheierea atacată, nu a indicat concret care prevedere expresă a legii nu a fost respectată de către reclamant la momentul depunerii cererii de chemare în judecată și drept consecință urmează a fi scoasă cererea de pe rol.

10. Argumentele expuse în cererea avocatului pârâtului și în încheierea atacată sunt unele generice si nu fac trimitere la norma legală concretă prevăzută de lege,

care nu a fost respectată de către reclamant și care prevede drept sancțiune scoaterea cererii de pe rol conform art.267 lit.m) CPC.
11. Adițional, notează că nici în una din normele citate supra, pe care își întemeiază cererea avocatul pârâtului și instanța concluziile sale stabilite în încheierea atacată, nu se regăsesc sintagmele ”semnătură olografă” și/sau ”semnătură facsimil”. Respectiv cadrul normativ nu interzice utilizarea semnăturii facsimil și nici nu obligă utilizarea doar a semnăturii olografe.
12. Astfel, legislaţia în vigoare, inclusiv CPC, nu conţine prevederi exprese referitoare la regimul juridic, modul de utilizare și gradul de prioritate a semnăturii facsimil și/sau olografe și/sau electronice pe acte juridice și de procedură.
13. La fel, legislația în vigoare, inclusiv CPC, nu stabilește prevalarea semnăturii olografe față de semnătura facsimil și/sau electronică.
14. Prin prisma prevederilor legale și noțiunilor utilizate, semnătura este numele unei persoane într-un fel greu de imitat şi serveşte un element de identificare a persoanei, iar în practică se disting mai multe forme ale semnăturii, semnătura olografă, electronică, facsimil. Or, în speță, semnătura din cererea de chemare în judecată este identică cu semnătura reclamantului din buletinul său de identitate, fapt care exclude orice dubii cu privire la caracterul acesteia și reprezintă voința expresă a reclamantului.
15. De jure și de facto, aplicarea semnăturii de către o persoană reprezintă faptul reproducerii de către acesta a semnăturii sale conform specimenului de semnătură existent și aplicat de către aceasta în buletinul de identitate pe care îl deține.
16. Astfel, existența semnăturii pe cererea de chemare în judecată, prin prisma prevederilor art.166 alin.(5) CPC, este suficientă pentru a fi admisă cererea de chemare în judecată, fapt asupra căruia instanța de judecată deja s-a expus anterior prin încheierea de admitere spre examinare a cererii de chemare în judecată. Or, instanța prin emiterea încheierii atacate s-a expus repetat asupra admisibilității cererii de chemare în judecată, fapt care vădit contravine normelor Codului de procedură civilă.
17. Mai mult decât atât, în cadrul ședinței de judecată avocatul reclamantului Raețchi Natalia a reconfirmat valabilitatea semnăturii reclamantului și existența consimțământului acesteia în semnarea cererii de chemare în judecată prin aplicarea semnăturii existente în cererea de chemare în judecată, precum și faptul că reclamantului Raețchi Natalia îi aparține semnătura existentă în cererea de chemare în judecată.
18. Astfel, consideră că, în aceste circumstanțe nu există temeiuri legale de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

19. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
20. La caz, Colegiul civil a stabilit că, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, a fost comunicată recurentului la data de 24.10.2024, potrivit recipisei /f.d.143/, contestată cu recurs la data de 06.11.2024, astfel încît, Colegiul civil constată că, recursul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

21. Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Centru consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea cauzei la rejudecare, reieșind din următoarele considerente.
22. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
23. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.
24. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.
25. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.
26. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.
27. Potrivit prevederilor art.267 lit.m) CPC, instanţa judecătorească scoate cererea de pe rol în alte cazuri prevăzute de lege.
28. Potrivit dispozițiilor art.268 CPC, în cazul scoaterii cererii de pe rol, procesul se termină printr-o încheiere judecătorească. În ea instanţa indică modul de înlăturare a circumstanțelor specificate la art.267. Încheierea judecătorească privind scoaterea cererii de pe rol se supune recursului.
29. Conform prevederilor art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se

adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
30. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.
31. În conformitate cu art.32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.
32. La caz, Colegiul civil a stabilit că, la data de 18.06.2024, Natalia Raețchi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr.1-400 din 20 iunie 2021, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată, cererea fiind semnată cu facsimil /f.d.6-10/.
33. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24.06.2024, nu s-a dat curs cererii pe motivul că aceasta nu corespundea condițiilor art.166 și 167 alin.(1) lit.a), b), c) Cod de procedură civilă, și anume la cererea de chemare în judecată nu era anexată taxa de stat /f.d.47-49/.
34. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 03.07.2024, s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Raețchi împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată, fiind fixată ședința de judecată pentru data de 24.10.2024, ora 16:00 /f.d.54-55/.
35. Totodată, la materialele cauzei se regăsește mandatul Seria MA nr.1973215 din 24.10.2024, prin care Raețchi Natalia l-a împuternicit pe avocatul Tatarciuc Ghenadie să-i reprezinte interesele în prezenta cauză.
36. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Raețchi împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu

privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare în condițiile stipulate în contractul de vânzare-cumpărare nr.1-400 din 20 iunie 2021, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată, în temeiul art.267 lit.m) CPC.
37. În conformitate cu art.170 alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcţia semnatarului.
38. Potrivit prevederilor art.267 lit.m) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în alte cazuri prevăzute de lege.
39. Astfel, verificând legalitatea încheierii supuse recursului prin prisma normei legal citate supra și normelor de procedură, Colegiul civil constată că, încheierea instanței de fond este pasibilă casării, cu remiterea cauzei pentru examinare în fond în aceeași instanță și în același complet de judecată din următoarele considerente.
40. Semnătura este o modalitate prin care reclamantul își exprimă voința în scris cu propria mână în privința textului expus în cererea de chemare în judecată, indicându-și numele și prenumele.
41. Semnătura cu facsimil este o reproducere mecanică sau digitală a unei semnături originale, utilizată pentru a simplifica semnarea documentelor. Aceasta poate fi aplicată sub formă de ștampilă cu semnătura imprimată, imagine scanată a semnăturii adăugată în documente digitale, semnătură electronică inserată automat printr-un software.
42. Pentru cererea de chemare în judecată este necesară o semnătură olografă (de mână) sau electronică calificată.
43. Riscul legal în cazul în care cererea de chemare în judecată a fost semnată cu facsimil este utilizarea semnăturii cu facsimil fără consimțământul semnatarului.
44. Așadar, pentru depunerea și examinarea unei cereri de chemare în judecată, într-adevăr este necesar ca aceasta să fie semnată olograf sau cu semnătură electronică calificată, însă lipsa semnăturii olografice pe cererea de chemare în judecată nu se încadrează în temeiul de la art.267 lit.m) Cod de procedură civilă, ce stabilește posibilitatea scoaterii cererii de pe rol în alte cazuri prevăzute de lege, or, dacă cererea nu este semnată, dar facsimilul nu este o semnătură valabilă, cererea de chemare în judecată se restituie.
45. La caz, cererea de chemare în judecată a fost deja acceptată pe rolul instanței și pârâtul a contestat semnătura de pe cererea de chemare în judecată.
46. Astfel, Colegiul civil menționează că, în situația din speță, reclamantul trebuie să demonstreze că a avut intenția reală de a depune cererea de chemare în judecată. Mijloace prin care reclamantul poate dovedi intenția reală de a depune cererea pot fi: (i) confirmarea personală a reclamantului, adică o declarație scrisă către instanță

prin care confirmă că el a autorizat depunerea cererii și că semnătura facsimilată a fost aplicată cu acordul său, (ii) depunerea unui exemplar semnat olograf, (iii) avocatul poate confirma intenția reclamantului, atunci când prezintă o împuternicire avocațială care să ateste că a fost mandatat să reprezinte reclamantul și depune o declarație proprie în care confirmă că reclamantul i-a cerut să depună acțiunea în instanță.

47. Prin urmare, Colegiul conchide că, în situația în care în ședința de judecată reclamanta Raețchi Natalia precum și reprezentantul reclamantei, avocatul Tatarciuc Ghenadie, au confirmat valabilitatea semnăturii și consimțământul reclamantei de a semna cererea de chemare în judecată, declarația reclamantei și a reprezentantului său, avocatul Tatarciuc Ghenadie, dovedește intenția reală a reclamantei Raețchi Natalia de a depune cererea de chemare în judecată.

48. În această ordine de idei, Colegiul conchide că, prima instanță, prin faptul că a scos cererea de pe rol a admis un formalism excesiv, or, dacă reclamanta și avocatul acesteia au confirmat intenția reclamantului, iar lipsa semnăturii olografe nu a creat o confuzie reală sau un abuz procedural, instanța ar fi trebuit să permită remedierea neregularității, nu să scotă de pe rol cererea de chemare în judecată.

49. Mai mult, scopul normei procedurale privind semnătura este de a asigura că cererea aparține reclamantului, iar această cerință a fost îndeplinită prin confirmarea reclamantei și a reprezentantului său.

50. Prin urmare, Colegiul civil subliniază că conform Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele naționale nu trebuie să aplice regulile de procedură într-un mod rigid, care ar afecta fondul cauzei și accesul la justiție.

51. Instanța de recurs notează că, temeiurile de scoatere a acțiunii de pe rol, fiind o sancțiune procesuală, sunt prevăzute expres, nu pot fi lărgite, precum și nu pot fi tălmăcite conform propriei convingeri, avînd menirea să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

52. Astfel, Colegiul menționează că pentru a fi aplicabile prevederile art.267 lit. m) Cod de procedură civilă, legiuitorul a stabilit ca condiție - temeiul de scoatere a cererii de pe rol să fie prevăzut de lege, adică altele decît cele reglementate la norma respectivă (lit.267 lit. a) - l^1)), cum ar fi art.323 alin.(1) Cod de procedură civilă.

53. Prin urmare, instanța de recurs apreciază critic constatarea instanței de fond cu privire la temeiul de drept reținut, precum că acțiunea nu a fost semnată de către reclamantă, fiind aplicată doar semnătura facsimilă a reclamantei Raețchi Natalia, în măsura în care situația respectivă nu este prevăzută prin lege ca temei de scoatere a acțiunii de pe rol.

54. Mai mult, instanța în partea motivatoare a încheierii contestate a făcut trimitere la prevederile art.170 alin.(1) lit.e) Cod de procedură civilă, asta deși instituția restituirii acțiunii nu poate fi aplicată o dată ce acțiunea a fost acceptată

spre examinare.
55. În formula descrisă, Colegiul civil subliniază cert și incontestabil lipsa vreo unui temei legal pentru aplicarea în privința părților procesului a procedeului de scoatere de pe rol a cererii în condițiile notate în art.267 lit.m) CPC, și pe cale de consecință consideră că scoaterea de pe rol a cererii duce la lezarea accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cît și art.6 CEDO.
56. Reţinând obligația instanţei de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate şi, respectiv, instanța de judecată nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.
57. Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, cauzele civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a cauzelor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.
58. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Natalia Raețchi, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceiași instanță și în același complet de judecată.
59. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Natalia Raețchi.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Raețchi împotriva Annei Neagu, Gheorghe Curca și Tatiana Curca, intervenienți accesorii notarul Constanța Obadă și Instituția Publică ”Cadastrul Bunurilor Imobile” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, constatarea încheierii contractului de vânzare-cumpărare, radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile și înregistrarea dreptului de proprietate asupra cotei-părți și încasarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul Marina Anton

Judecătorii: Constantin Roșca

Dorin Dulghieru